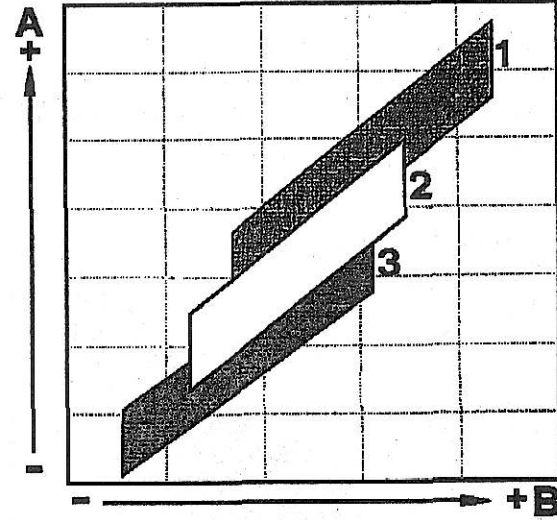

Körfez Krizinin Türk Ekonomisi Üzerindeki Etkileri

İlker PARASIZ

Prof.Dr.

Uludağ Üni. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. BURSA

Şekil 10. İplik spektrumunda, penye rotor iplikleri ve diğerlerinin pozisyonu, A: İplik kalitesi, B: Hammadde kalitesi, 1: Penye ring ipliği, 2: Penye rotor ipliği (Ricofil), 3: Karde ring ve rotor ipliği

-Azalan iplik hataları (daha az çepel, daha iyi eğirme şartları, daha az ek yeri) nedeniyle daha az müşteri şikayeti de talepler. Keza, olgun olmayan kısa elyafların tarama sırasında giderilmiş olması nedeniyle boyama ve terbiye işlemine daha fazla uygunluk.

-Takibeden proseslerde daha yüksek verim

-Daha yüksek mamul kalitesi nedeniyle pazar avantajları

Büyük miktarlarda yüksek kaliteli "Ricofil" penye rotor ipliklerinin başarılı şekilde üretilmekte ve kullanılmakta olduğu bir gerçektir. Bu, sistemin geçerliliği, iplik kalitesi, takibeden prosesler ve nihai ürünün iyileşmesiyle doğrulanmaktadır.

KAYNAKÇA

- CHYLEWSKA, B.; CYNIAK, D.; JACKOWSKI, T.; Optimierung der Herstellung Feiner Rotorgarne durch Kammen MTB 70, 1989, 10, 742
- FREY, M.; Steigerung von Qualität und Produktivität durch den Einsatz einer modernen Baumwollkammeri, MTB 68, 1987, 3, 157
- LANDWEHRKAMP, H.; BALL, A.; Rotorgarne aus gekammter Baumwolle, MTB, 70, 1989, 9, 633
- MANDL, G.; Anforderungen beim Spinnen feiner Rotorgarne, TPI, 41, 1986, 3, 238
- Rieter brochure

ENERJİ ÜRETİMİNDE KESİN ÇÖZÜM BOL YEDEK PARÇA, GÜÇLÜ SERVİS

ÜRETİM PROGRAMI: 3 - 1500 kVA GÜÇLERDE

- DİZEL ELEKTROJEN GRUPLARI ● SEYYAR ELEKTROJEN GRUPLARI
- ALTERNATÖRLER ● TÜRBİN - JENERATÖR GRUPLARI
- FREKANS KONVERTÖRLERİ ● AYDINLATMA SETLERİ
- ELEKTRİK ve DİZEL MOTORLU KAYNAK JENERATÖRÜ
- VDE 0530 ● TSE BELGELİ

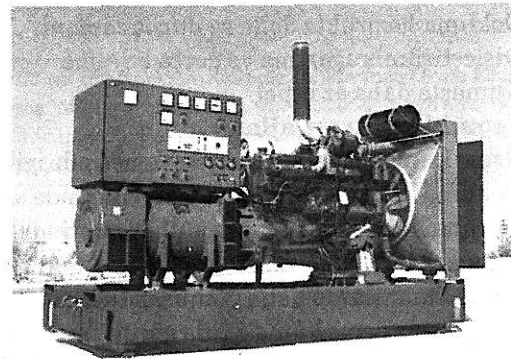

İŞBİR ELEKTRİK SANAYİ A.Ş.

GENEL MÜDÜRLÜK
Atatürk Bulvarı No. 85/5
Kalaçlar Han Kat 3
Kızılay / ANKARA
Tel : (4) 1331628 - 1317700
Telefax : (4) 1351223
Telex : 43617 kkgv tr.

FABRİKA (MERKEZ)
Yeni İzmir Yolu Çayırhisar Mevkii
P.K. 146 - 10050 BALIKESİR
Tel : (661) 19870 (3 Hat)
43560 (3 Hat)
Telefax : (661) 17120
Telex : 58188 isge tr.

İRTİBAT BÜROSU
Barbors Bulvarı İba Blokları
No: 16/1 Daire 8
80700 Balmumcu / İSTANBUL
Tel : (1) 1669403 - 04
Telefax : (1) 1728083
Telex : 18938218 Jen İst.
Teletex : 938218 Jen İst.

Dizel Elektrojen Grubu

Dizel Motorlu Kaynak Jeneratörü

1990 Ağustos ayının başından beri yükselen petrol fiyatları ekonomimizde toplam arzın düşmesine neden olmuş ve bunun sonucu olarak Türk ekonomisinde bir arz enflasyonu olgusu ortaya çıkmıştır. Bu sırada fiyatlar yükselirken istihdam düzeyinde de bir düşme olmaktadır.

THE EFFECTS OF BAY CRISIS ON TURKISH ECONOMY

Oil price increses since the beginning of the August 1990, that reduces aggregate supply, causes in the Turkish economy a supplş-side inflation and also wousons the trade-off between unemployment and inflation.

1. GİRİŞ

1990 yılı 2 Ağustos'unda Irak'ın Kuveyt'i işgali bir yandan petrol fiyatlarının yükselmesi, öte yandan da ülkemizin Irak ve Kuveyt gibi dış pazarlarının kaybı ve gelişmiş ülkelerde petrol şokunun neden olacağı etkilerin ülkemiz ekonomisine yansması, bunun gibi bir dizi etkinin analizi ülkemiz ekonomisinde olaylara iyi teşhis koymak açısından bir zorunluluktur.

Konuyu daha iyi kavrayabilmek için önce 1990 yılı başında Türk ekonomisiyle ilgili amaçların neler olduğunu görelim:

- 1990 yılı başında kamu otoritelerince enflasyonun düşürüleceği ilan edilmiştir.

- Merkez Bankası da çeşitli para tanımlarına göre parasal büyümelerin üst sınırını belirlemiştir.

- İster bilinçli olarak, isterse Merkez Bankası rcervlerindeki bir artışa bağlı olarak aşırı değerlendirilmiş Türk Lirası politikası izlenmektedir.

Şimdi ülke ekonomisinin bu amaçlara ne denli uygun geliştiğini bazı göstergelere bakarak görebiliriz.

2. GÖSTERGELER

Tablo 1'den görüleceği gibi;

2.1. Toptan Eşya Fiyatları

1990 yılı başından 1990 Ağustos ayına kadar düşme eğilimindedir. 1990 Ağustos ayında itibaren önemli artış eğilimine girmiştir. Son aylarda bir miktar düşme gözlenmektedir.

2.2. Perakende Eşya Fiyatları

Toptan eşya fiyatlarıyla paralel bir gelişme göstererek Ağustos 1990'a kadar düşmüş hatta Temmuz 1990'da eksi değer almıştır. Ağustos 1990'dan itibaren

perakende eşya fiyatlarında önemli bir artış gözlenmektedir. Nitekim Eylül 1990'da tüketici fiyat endeksleri %8.7 artışla rekor kırmıştır.

2.3. TL'nin Yabancı Dövizlere Karşı Değeri

Yabancı dövizler enflasyon oranının altında değer kazanmış ya da TL yabancı dövizlere karşı enflasyon oranında değer kaybetmemiştir. Bunun bir diğer anlamı, TL yabancı paralar karşısında değer kazanmıştır.

2.4. Para Stokunda Gelişmeler

Emisyon hacmi, parasal taban, M_1 ve M_2 para tanımları çerçevesinde parasal gelişmeler gözlemlendiğinde bu değişkenlerin parasal program çerçevesinde artış gösterdiğini görüyoruz. Ancak özellikle eylül ve ekim ayları rakamlarına baktığımızda para stoku rakamlarında önemli düşüşlerin olduğunu görüyoruz (Tablo 1 ve 2).

3. PETROL FİYATLARINDAKİ YÜKSELMENİN EKONOMİ ÜZERİNDEKİ GENEL ETKİSİ

3.1. Arz Şoku

Körfez krizine bağlı olarak petrol fiyatlarındaki yükselme ve yükselmeyi diğer mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki yükselmenin izlemesi gerek ülkemiz gerekse diğer ülkelerde bir Arz Şoku etkisi yaratmıştır. Bunun sonunda ekonomide fiyatlar genel düzeyi yükselirken üretim ve istihdamda düşüşlerin olacağı beklenmelidir.

Nitekim petrol fiyatlarındaki artışlarla başlayan arz şokuna karşılık perakende ve toptan eşya fiyatlarında eylül ve ekim aylarında gözlenen yüksek artış yerini biraz da olsa azalmaya bırakmıştır.

Bu sırada ekonomideki mevcut reel para stoku fiyat artışları karşısında bir miktar küçülmüştür. Bu duruma ilave olarak Merkez Bankası emisyon hacmindeki ve parasal tabandaki artışı çok düşük tutmuştur.

Böylece bir likidite darlığı sorunu ortaya çıkmıştır.

Öte yandan ülkemizde iş dünyası açısından para stoku tanımına baktığımızda, özellikle vadeli çek kullanımının yaygın olduğunu görüyoruz. Çek - vadesiz mevduat ilişkisi aslında M_1 para tanımı çerçevesinde ele alınabilir. Ne var ki ülkemizde çek, senet gibi işlev yaptığından M_3 para tanımı içinde yer almaktadır. Özellikle kriz dönemlerinde ya da Merkez Bankasının emisyon hacmini ve parasal taban miktarını kısıtlaması ve gözle-